

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord van ... (datum) tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie tot het invoeren van een mechanisme voor de screening van buitenlandse directe investeringen.

- Principiële goedkeuring
- machtiging tot ondertekening van het voormelde samenwerkingsakkoord

Samenvatting

Met deze nota en voorontwerp van decreet wordt de machtiging tot ondertekening en principiële goedkeuring gegeven aan het samenwerkingsakkoord van ... (datum) tot het invoeren van een mechanisme voor de screening van buitenlandse directe investeringen.

Het samenwerkingsakkoord beoogt de invoering van een screeningsmechanisme dat de overheden die partij zijn bij het akkoord, in staat zal stellen om enerzijds de nationale veiligheid en openbare orde en hun strategische belangen te vrijwaren, en anderzijds de mogelijkheid biedt om een beter overzicht van de inkomende buitenlandse investeringsstromen te bekomen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD

Deze nota heeft betrekking op de beleidsvelden buitenlands beleid, internationaal ondernemen, economie, wetenschap, innovatie en ondersteuning van de Vlaamse Regering.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Vlaamse Regering nam op 2 april 2021 een standpunt in betreffende het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van economisch recht, wat de invoering betreft van een screeningsmechanisme voor directe buitenlandse investeringen die een invloed hebben op onze veiligheidsbelangen en strategische sectoren (VR 2021 0204 DOC.0371/1BIS).

Het ontwerp van samenwerkingsakkoord werd goedgekeurd in het Overlegcomité op 1 juni 2022 (OC 2022 0106. Punt 05).

Het voorontwerp van decreet hoeft niet voorgelegd te worden voor wetgevingsadvies, ingevolge omzendbrief VR2019/4 betreffende wetgevingstechniek, aanwijzing 297.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Vlaanderen is een open economie en wil dat blijven. Internationalisering is de levensader van de Vlaamse economie. Dit betekent echter niet dat de Vlaamse Regering geen oog heeft voor de mogelijke risico's voor de Vlaamse strategische belangen die dit met zich mee kan brengen. Daarom nam de vorige Vlaamse Regering al het initiatief om in het bestuursdecreet twee bepalingen op te nemen inzake het vrijwaren van de strategische belangen van de Vlaamse Gemeenschap en Gewest; nam Vlaanderen actief deel aan de besprekingen binnen de Raad van de EU over de Verordening (EU) 2019/452 van het Europees Parlement en de Raad van 19 maart 2019 tot vaststelling van een kader voor de screening van buitenlandse directe investeringen (hierna: "de EU-screeningsverordening"); en nam Vlaanderen ten slotte constructief deel aan de interfederale gesprekken over de oprichting van een interfederaal screeningsmechanisme.

Op 1 juni 2022 werd het resultaat van deze gesprekken aan het Overlegcomité voorgelegd. Het Comité keurde het ontwerp van samenwerkingsakkoord goed middels twee wijzigingen. Een aangaande een verplaatsing van de definitie van strategische belangen, en een aangaande de screeningsdrempel voor de sector biotechnologie. Het comité besloot dat het ontwerp voor advies aan de Raad van State kon toegezonden worden. Het zal na ontvangst van dit advies opnieuw voorgelegd worden aan het Comité, waarna het bij hoogdringendheid voor instemming kan worden voorgelegd aan de Parlementen van de Federale Staat en de deelstaten.

Het dossier betreft zodus de tenuitvoerlegging in België van de EU-screeningsverordening. Deze verordening biedt een kader voor het screenen van buitenlandse directe investeringen om redenen van veiligheid of openbare orde. Het samenwerkingsakkoord heeft tot doel het invoeren van een mechanisme voor de screening van buitenlandse directe investeringen in België met specifiek toepassingsgebied (vrijwaren van nationale veiligheid, openbare orde en de strategische belangen van de partijen inzake directe buitenlandse investeringen in bestaande bedrijven in de sectoren zoals omschreven in artikel 5 vanaf een investeringsdrempel van 25% of 10% van de stemrechten naargelang de betreffende sector). Het mechanisme biedt de opportuniteit om de Vlaamse strategische belangen te bewaken tegen een achtergrond van wijzigende machtsverhoudingen en de opkomst van "geo-economie" en "geo-technologie" in de geopolitieke relaties.

Verder is het screeningsmechanisme enkel van toepassing nadat een vooronderzoek de noodzaak van een volledige screening heeft aangetoond. Eventuele bijsturende maatregelen

worden slechts genomen wanneer nog niet geremedieerde risico's zijn geïdentificeerd. De investering wordt pas geblokkeerd wanneer er echt geen andere oplossing is (last resort).

Voor de toepassing van dit akkoord wordt een Interfederale Screeningscommissie opgericht, die bestaat uit 9 leden (vertegenwoordigers van de FOD Financiën, Binnenlandse Zaken en Buitenlandse Zaken, de Vlaamse, Waalse en Brusselse gewesten en de Vlaamse, Franse en Duitstalige gemeenschappen). De Interfederale Screeningscommissie wordt voorgezeten door een vertegenwoordiger van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, die evenwel niet deelneemt aan de beraadslaging en besluitvorming. Het administratieve secretariaat van de Interfederale Screeningscommissie berust bij de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie.

Het samenwerkingsakkoord laat de partijen vrij te beslissen hun bevoegdheden in deze uit te oefenen en geen vertegenwoordiging af te vaardigen (artikel 1 §3).

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN VAN HET INSTEMMINGSDECREET

ARTIKEL 1

Artikel 1 geeft aan dat dit decreet een gewest- en gemeenschapsaangelegenheid regelt.

ARTIKEL 2

Artikel 2 geeft aan dat instemming wordt betuigd met het samenwerkingsakkoord.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De instemming met het samenwerkingsakkoord heeft geen budgettaire implicaties. Het samenwerkingsakkoord bevat immers geen verplichting voor de partijen om deel te nemen aan het screeningsmechanisme (cfr. artikel 1 §3). De Vlaamse Regering zal op basis van het finale Samenwerkingsakkoord haar deelname aan het mechanisme bepalen.

De Inspectie van Financiën gaf gunstig advies 16 juni 2022. Het begrotingsakkoord is niet vereist.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De instemming met het samenwerkingsakkoord heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid. Het laat de partijen immers vrij om te beslissen hun bevoegdheden uit te oefenen (cfr. artikel 1 §3). De Vlaamse Regering zal op basis van het finale Samenwerkingsakkoord haar deelname aan het mechanisme bepalen.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de gemeenten, de OCMW's, de intercommunales of de provincies voor wat betreft hun personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en schulden of de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Nadat het samenwerkingsakkoord ondertekend is door alle partijen, zal het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State bij het instemmingsdecreet ingewonnen worden.

Als het advies van de Raad van State aanleiding geeft tot aanpassing van het samenwerkingsakkoord, zal een aangepaste tekst ter goedkeuring aan het Overlegcomité worden voorgelegd, waarna de gemandateerde Vlaamse minister die tekst namens de Vlaamse Regering zal ondertekenen.

Tweede lezing van het samenwerkingsakkoord door het Overlegcomité is voorzien uiterlijk eind december 2022. De door de federale overheid geschatte datum van inwerkingtreding van het mechanisme is 1 juli 2023.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van samenwerkingsakkoord van ... (datum) tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie tot het invoeren van een mechanisme voor de screening van buitenlandse directe investeringen.;
- 2° de minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, en de Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw te gelasten het voormelde ontwerp van samenwerkingsakkoord, namens de Vlaamse Regering, te ondertekenen;
- 3° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord van ... (datum) tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie tot het invoeren van een mechanisme voor de screening van buitenlandse directe investeringen en de bijhorende memorie van toelichting;
- 4° de minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV);
- 5° de minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management

Jan JAMBON

De Vlaams minister voor Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw

Jo BROUNS